

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/16/2013
Identifikačné číslo spisu:	1311010018
Dátum vydania rozhodnutia:	14.05.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:1311010018.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci proti obvinenému B. C. pre prečin neoprávneného zásahu do práva k domu, bytu, alebo nebytového priestoru podľa § 218 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. prerokoval na verejnom zasadnutí konanom 14. mája 2013 v Bratislave dovolanie obvineného podané prostredníctvom obhájcu, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. októbra 2012, sp. zn. 1 To 83/2012 a rozhodol

rozhodol:

Podľa § 382 písm. f) Tr. por. dovolanie obvineného B. C. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava III. rozsudkom z 9. februára 2012, sp. zn. 46 T 4/2011, uznal obvineného B. C. za vinného z prečinu neoprávneného zásahu do práva domu, bytu, alebo nebytového priestoru podľa § 218 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v čase od júna 2007 do presne nezisteného času v decembri 2009 v Bratislave na ul. C. V. X po skolaudovaní rodinného domu v mesiaci jún 2007 M. C. v tom čase manželke, nedovolil sa presťahovať do domu, ktorého bola bezpodielovým spoluvlastníkom, pričom M. C. spolu s ich dcérou J. C. v uvedenom dome v období od augusta roku 2007 do decembra 2007 niekoľkokrát na pár dní prespali vždy v prítomnosti B. C., pričom počas celého tohto obdobia od júna 2007 do decembra 2007 nemala M. C. vlastné kľúče od domu, nakoľko jej ich B. C. odmietol dať, taktiež B. C. rozhodoval o tom, kedy a ako dlho sa môže M. C. s dcérou v uvedenom dome zdržiavať, odmietol M. C. dobrovoľne pustiť do domu, v ktorom sa mohla zdržiavať len za jeho prítomnosti a s jeho súhlasom aj s dcérou, taktiež nedostatočne vykuroval dom, čím takto svojim konaním poškodenej M. C. ako oprávnenej osobe bránil v užívaní domu, ktorého bola vtom čase spoluvlastníčkou tým, že jej odmietol dať kľúče od domu a tak jej znemožnil prístup do domu, čím mal spáchať prečin neoprávneného zásahu do práva domu, bytu alebo nebytového priestoru podľa § 218 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona.

Za to mu okresný súd podľa § 218 ods. 3 Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. b/, § 38 ods. 2 a § 53

ods. 1 (správne § 56 ods. 1) Tr. zák. uložil peňažný trest v čiastke 400,- Euro.

Podľa § 54 ods. 3 (správne § 57 ods. 3) Tr. zák. pre prípad nevykonalosti tohto trestu uložil obvinenému náhradný trest odňatia slobody v trvaní 2 mesiacov.

Proti tomuto rozsudku zahlásil hneď do zápisnice o hlavnom pojednávaní odvolanie obvinený B. C., ktoré neskôr prostredníctvom svojho obhajcu písomne odôvodnil. Na podklade takto podaného odvolania Krajský súd v Bratislave na verejnom zasadnutí 17. októbra 2012 prerokoval odvolanie obvineného a podľa § 319 Tr. por. toto odvolanie ako nedôvodné zamietol.

Proti uvedenému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dňa 5. februára 2013 na Okresnom súde Bratislava III dovolanie, ktoré po postupe podľa § 376 Tr. por. bolo predložené na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

Dovolanie oprel obvinený o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. s tým, že rozhodnutia súdov sú založené na nesprávnom právnom posúdení skutku.

Žiadal preto, aby najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj jemu predchádzajúci rozsudok prvostupňového súdu a prikázal tomuto, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) v prvom rade zisťoval, či dovolanie obvineného B. C. spĺňa všetky zákonné náležitosti a konštatuje, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), ale súčasne aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné - § 382 písm. f).

Podľa § 382 písm. f) Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmieta dovolanie, ak bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

Z priloženého spisového materiálu možno zistiť (záznam o zložení na čl. 379), že obvinený 26. novembra 2012 peňažný trest vykonal. Podľa § 92 ods. 2 a § 32 písm. d/ Tr. zák. k zahladeniu peňažného trestu dochádza už jeho vykonaním. Podľa § 93 ods. 1 Tr. zák. ak bolo odsúdenie zahladené, hľadá sa na páchatela akoby nebol odsúdený.

Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý znamená vážny prielom do právoplatnosti a predpokladanej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia. Jeho zmyslom je, za prísne vymedzených podmienok, náprava procesných a hmotnoprávných chýb výslovne uvedených v zákone, ale nie revízia skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa a na preskúvanie nimi vykonaného dokazovania.

Práve preto, že ide o prielom do naznačenej stability konečného a vykonateľného rozhodnutia na základe tohto mimoriadneho opravného prostriedku za uvedených podmienok v zákone, dáva sa možnosť dvom hlavným proti sebe stojacím stranám v trestnom konaní (odhliadajúc od práva ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní) prokurátorovi a obvinenému dosiahnuť vyvolanie mimoriadneho konania pred najvyšším súdom na preskúmanie niektorých právoplatných rozhodnutí. Zákon obmedzuje možnosť podania dovolania len obmedzenému okruhu subjektov, v obmedzenom rozsahu, zo špecificky vymedzených, kvalifikovaných dôvodov a len proti niektorým vymedzeným rozhodnutiam.

Keďže sa možnosť tohto opravného prostriedku dáva predovšetkým dvom hlavným proti sebe stojacím stranám v konaní, základným princípom, ktorým sa musí tento inštitút mimoriadneho opravného prostriedku riadiť, je princíp rovnosti strán, a to jednak čo do možnosti podania tohto opravného prostriedku, tak aj v samotnom procese, v konaní o ňom pred súdom. Pri dodržaní tejto základnej zásady v trestnom konaní by bolo proti jej zmyslu i princípu spravodlivosti, aby jedna strana mala

možnosť dovolať sa mimoriadnym opravným prostriedkom konania na najvyššom súde vo veci, v ktorej už bol trest vykonaný a zahladený s účinkami, že sa na páchatel'a hľadá akoby nebol odsúdený. Ak by túto možnosť mal obvinený, nutne by musela byť pripustená i u generálneho prokurátora (odhliadajúc od ministra spravodlivosti, ktorý nie je stranou v konaní).

Podľa § 368 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon, alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 <..

V § 368 ods. 2 Tr. por. sú uvedené rozhodnutia, ktoré treba rozumieť, ak tento zákon neustanovuje inak, ako rozhodnutia podľa odseku 1 <., proti ktorým možno podať dovolanie. Pod jeho písmenom a) sa uvádza rozsudok a trestný rozkaz, bez bližšej špecifikácie, aký rozsudok sa má na mysli. V nadväznosti na ostatné ustanovenia Trestného poriadku o dovolaní i tie, ktoré sa týkajú rozsudku je zrejmé, že sa má na mysli tak odsudzujúci, ako aj oslobodzujúci rozsudok.

Odsudzujúcim rozsudkom v zmysle § 163 až § 168 Tr. por. treba rozumieť taký, ktorý obsahuje výrok o vine páchatel'a a ak nedošlo k upusteniu od potrestania, výrok o treste a prípadné ďalšie výroky o náhrade škody, alebo o ochrannom opatrení. Odsudzujúcim rozsudkom teda treba rozumieť taký rozsudok, na základe ktorého existujú účinky, že sa na páchatel'a hľadá ako na odsúdeného.

Pokiaľ nastávajú, či už priamo na základe zákona alebo na základe rozhodnutia súdu, právne dôsledky spojené s fikciou neodsúdenia t. j., že sa v zmysle zákona hľadá na páchatel'a ako keby odsúdený nebol, potom treba do všetkých dôsledkov právne považovať za neexistujúce odsudzujúce rozhodnutie takej osoby, na ktorú sa hľadá akoby odsúdená nebola.

Predpokladom na podanie dovolania, ako mimoriadneho opravného prostriedku, je existencia odsúdenia páchatel'a. Pokiaľ platí fikcia neodsúdenia, ktorú zákonodarca spojil s inštitútom zahľadania odsúdenia, nemožno ju chápať podmienene tak, že pre určité prípady v trestnom konaní (ale i mimo neho) platí a pre niektoré nie.

Zahľadanie odsúdenia spojené so zákonnou fikciou neodsúdenia, znamená, okrem iných dôsledkov spojených s bezúhonnosťou určitej osoby, že vo výpise z registra trestov sa jej zahladené odsúdenie už neuvádza. V oblasti trestno-právnej zanikajú nepriaznivé následky spojené s odsúdením páchatel'a. Treba vychádzať z toho, že neexistuje odsúdenie, ktoré by bolo dôvodom priťažujúcej okolnosti, alebo recidívy trestnej činnosti. Zahladením odsúdenia s fikciou neodsúdenia môže taká osoba preukazovať stav svojej bezúhonnosti. Nie je už povinná pri rôznych príležitostiach, napr. pri prijímaní do zamestnania, pri žiadostiach o niektoré povolenia, oprávnenia a pod. uvádzať odsúdenie, ktoré bolo zahladené. Platí to aj obrátene zo strany iných subjektov vo vzťahu k tejto osobe. Odpadnutie prekážky odsúdenia teda môže viesť k vzniku alebo k obnoveniu takých právnych vzťahov, ktoré občan nemohol nadobudnúť, alebo sa ich nemohol dožadovať, pokiaľ existovala prekážka odsúdenia páchatel'a.

Keďže v dôsledku toho, že odsúdenie bolo zahladené, môžu vznikať nové právne vzťahy, ktoré by inak nemohli nastať, ak aby neexistovala podmienka bezúhonnosti, potom by bolo vážnym zásahom do stability právnych vzťahov, ak by na základe dovolania niektorej z dvoch hlavných strán v trestnom konaní, alebo dovolania ministra spravodlivosti bolo možné zvrátiť nový právny stav vznikajúci po vykonaní trestu a zahladení odsúdenia spojeného s fikciou neodsúdenia.

Výrazne by sa v takom prípade nepriaznivo vo vzťahu k osobe, u ktorej bolo odsúdenie zahladené, prejavilo podanie dovolania prokurátorom, alebo ďalším oprávneným subjektom, v neprospech takejto osoby. Nebolo by žiaduce, aby v takom prípade, keď už páchatel' vykonal trest a došlo aj k zahladeniu odsúdenia, aby generálny prokurátor, eventuálne minister spravodlivosti, mohol podávať tento mimoriadny opravný prostriedok v neprospech obvineného, smerujúceho k zhoršeniu jeho postavenia a umožniť tak otvorenie takého trestno-právneho vzťahu, ktorý už bol ukončený a zvrátiť tak priaznivé dôsledky pre páchatel'a spočívajúce v tom, že sa na neho hľadá akoby nebol odsúdený. Dobrodenie,

ktoré dáva zákonodarca v podobe bezúhonnosti, na základe fikcie neodsúdenia osoby, u ktorej bolo odsúdenie zahladené, by strácalo svoj zmysel.

Rovnosť strán v konaní a záujem na stabilite právnych vzťahov však predpokladá aj opak, že ani na základe dovolania obvineného nie je možné právoplatné a už aj vykonané a zahladené odsúdenie s dôsledkami fikcie neodsúdenia, meniť.

Preto ak nastal zo zákona (alebo na základe rozhodnutia súdu) stav zahľadania odsúdenia, ktorý má znamenať, že neexistuje odsúdenie, ktorým sa uložila sankcia, jeho dôsledkom musí byť i to, že žiaden zo subjektov oprávnených na podanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, už ho nemôže podať.

V predmetnom prípade vychádzajúc z danej zákonnej fikcie neodsúdenia obvineného, predpokladanej v ustanoveniach § 92 ods. 2, § 93 ods. 1 Tr. zák., ktoré sa v posudzovanej veci aplikovali, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, že podľa § 382 písm. f) Tr. por. odmietol dovolanie obvineného B. C. ako neprípustné, lebo smeruje proti svojimi účinkami neexistujúcemu odsudzujúcemu rozhodnutiu, proti ktorému nie je možné v zmysle § 368 ods. 1 a 2 Tr. por. dovolanie podať.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.